

Motion till riksdagen 2022/23:520

av **Markus Wiechel (SD)**

Gårdsnära slakt och slakttransporter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta införandet av en strategi för att öka den gårdsnära slakten i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av hur väl rådande regler vid slakttransporter efterlevs och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda skärpta konsekvenser för ansvariga vid övertramp av reglerna vid slakttransport och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över krav på att grisar som inte känner varandra ska skiljas åt under slakttransporten om inte särskilda skäl föreligger, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Gårdsnära slakt

År efter år får vi läsa fruktansvärda historier om verkligheten bakom slakt där oförlåtliga incidenter och en undermålig hantering av individer avlöser varandra. Vi får höra om överfulla djurtransporter där djur som saknar band till andra djur tvingas ihop i trånga utrymmen och om orimligt långa transportsträckor; i vissa fall har denna hantering resulterat i kroppsskador. Detta sker trots att det idag finns tydliga regler att förhålla sig till avseende lastning, förflyttning och avlastning. Vidare vet vi vilken stress som framkommer under på- och avlastning samt när olika djur tvingas att lämna sin trygga flock och den plats de levt på inför kommande slakt och sedan förs till en för dem helt främmande plats. Faktum är att dödsfall i samband med djurtransporter är förhållandevis vanligt förekommande, just till följd av den orimliga hantering som närmast kommit att bli en norm.

Trots att svensk djurskyddslag som säkerställer en viss nivå på djurvälstånd gäller under hela livet, inklusive de sista dagarna eller timmarna innan ett djur ska slaktas, finns det alltså betydande brister. Det kommer naturligtvis alltid att finnas ett behov av

att transportera djur till en annan plats för slakt, och ibland också ett ganska stort antal djur. Dock finns det goda möjligheter att minska detta behov genom att använda sig av mobila slakterier, ett system som används storskaligt i flera andra länder – däribland USA – men som idag inte är så jättevanligt i Sverige.

Hur går då detta till? Behörig personal transporterar flyttbara slaktanläggningar till djurens hem och eventuella uppfödningplats, där de individer som ska slaktas kan vara nära sin trygga hemmiljö med andra djur och den bonde de känner igen. Det blir både en mer tidseffektiv och mer djuretisk metod för alla parter. När slakten är avslutad har djuren sluppit ett flertal betydande stressmoment och transporten kan därefter åka iväg med köttet.

Att ta efter andra länder som i högre utsträckning använder sig av denna metod borde inte vara särskilt svårt i ett land som Sverige, som redan har en förhållandevis hög nivå på djurvälstånd. Regeringen bör inrätta en strategi för hur den gårdsnära slakten i Sverige kan öka utan att äventyra bedövning eller djurvälståndet i övrigt.

Slakttransporter

Varje år slaktas det ungefär 2,5 miljoner grisar i Sverige, och de är uppfödda på knappt 900 gårdar. Vid ungefär 6 månaders ålder är det dags för merparten av dessa att slaktas, varav de flesta måste transporteras med specialbyggda bilar till ett storskaligt slakteri. Under denna process, lastning, förflyttning och avlastning, finns det vissa regler att leva upp till och ansvaret för att så sker ligger hos det aktuella transportföretaget. Syftet med reglerna är naturligtvis att säkerställa en grundläggande nivå av djurvälstånd och Jordbruksverket listar tydligt vilka krav som gäller för samtliga djurtransporter:

- Du får bara transportera dina djur när de är lämpliga att transportera.
- Du får inte transportera djur som är sjuka eller skadade.
- Om djuren är lindrigt sjuka eller skadade kan du transportera dem om de inte lider under transporten.
- Om det behövs ska du kunna sköta om djuren under transporten.
- Utrymmet där djuren transporteras ska vara utformat så att djuren både kan stå upp och ligga ner i naturlig ställning.
- Om det behövs ska du kunna sätta in skiljeväggar som skyddar djuren i utrymmet.
- Utrymmet där djuren transporteras ska ha god ventilation och ska skydda djuren mot skador under transporten.
- När du lastar i eller ur djuren ur fordonet ska du använda lämplig utrustning, till exempel lastramper.
- Om det finns behov ska rampen ha räcken och tvärgående ribbor som gör att djuren inte faller av rampen eller halkar. Rampen ska luta så lite som möjligt.

Vidare finns det en lång rad andra regler som måste följas vid transport av grisar, exempelvis att transportbilen som används måste vara ren och torr samt ett minsta utrymme som gäller för transporten baserat på individernas tyngd. Därtill finns regler för transporter som är längre än 50 kilometer samt för vad som gäller för att tillåta transporter vars körtid överstiger åtta timmar.

En pilotstudie (Bornhede, 2014) har tidigare visat att transportörer har använt sig av olika arbetssätt då de lastat på eller av grisar. Samtidigt uttryckte de en stor oro över att

de eventuellt inte har gjort på rätt sätt, inte minst då deras arbete har skett under tidspress. Mot bakgrund av alla de regler som måste följas är denna osäkerhet inte särskilt förvånande. Missförhållanden i samband med dessa transporter är dessutom väldokumenterade och enligt diverse observationer står det klart att regelverk inte följs. Därtill står det klart att hänsyn till grisarnas beteende inte tas. Grisar är oerhört intelligenta individer med starka familjeband som känner en enorm stress vid vissa situationer som tillåts idag, såsom att buntas ihop med för dem helt främmande grisar. Det bör mot bakgrund av detta göras en rejäl översyn av hur väl rådande regler vid slakttransporter efterlevs och konsekvenserna vid övertramp för de som bär ansvar för att så sker bör skärpas. Vidare måste hänsyn tas till grisarnas sociala behov och beteenden, varför det bör införas krav på att individer som inte känner varandra bör skiljas åt under transporten om inte särskilda skäl föreligger.

Markus Wiechel (SD)